

IŠTEKLIŲ RINKINYS

2 SEKA: Nuo mokslinių duomenų iki kuriamo pasakojimo edukacinės žinutės

Tikslinė grupė: pedagogai, jaunimo darbuotojai, mokytojai

Numatoma trukmė: 60 minučių

Kontekstas: formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi aplinka

Priemonės: stalai, kėdės, lenta/virtualioji lenta, kompiuteriai arba mobilieji įrenginiai.

Veiklos gali būti vykdomos individualiai, grupės arba moderuojamose aplinkose, priklausomai nuo mokymosi konteksto ir besimokančiųjų poreikių.

1. TIKSLAI

- Šios sekos tikslas – padėti dalyviams pasirinktą klimato problemą (nustatytą [1 sekoje](#)) paversti aiškia ir paprasta švietimo žinute, kurią galima panaudoti pasakojime.
- Dalyviai mokosi pereiti nuo faktinės informacijos (kas vyksta) prie prasmės (kodėl tai svarbu) ir galiausiai prie žinutės (ką istorija turėtų perteikti).
- Dėmesys skiriamas aiškumui ir paprastumui: žinutė turėtų būti suprantama, artima ir reikšminga jauniems žmonėms, įskaitant besimokančiuosius, turinčius specifinių mokymosi sunkumų (SLD).
- Ši seka nesikoncentruoja į pasakojimo struktūrą, bet į pagrindinės idėjos, kurią istorija perteiks, apibrėžimą.

(Pasakojimo plėtojimui žr. [3 pamoką](#))

2. SEKOS APRAŠYMAS

Ši seka tiesiogiai remiasi [1 seka](#). Dalyviai pradeda nuo apibrėžtos klimato problemos ir stengiasi suprasti, ką ta situacija reiškia ir kokią žinią ji gali perteikti kuriamu pasakojimu.

Šis procesas susideda iš šių paprastų žingsnių:

- Faktas -> Kas vyksta?
- Prasmė -> Kodėl tai svarbu?
- Pranešimas -> Ką žmonės turėtų suprasti ar iš to išmokti?

Tikslas – ne paaiškinti visus mokslinius duomenis, o atrinkti tik tą informaciją, kuri padeda išsiaiškinti situaciją ir pagrįsti prasmingą žinią.

Gera edukacinė žinutė turėtų būti:

- Aiški (lengvai suprantama)
- Aktuali (susijusi su realiu gyvenimu)
- Orientuota į veiksmus (siūlo, kad kažką galima padaryti)

Šiame etape dalyviai dar nekuria istorijos, bet apibrėžia pagrindinę idėją, kuria bus grindžiamas pasakojimas.

2.1. Nuo fakto iki žinutės

Dalyviai dirba naudodami paprastą transformacijos modelį:

- Faktas – reali situacija, pagrįsta pasirinktu klimato iššūkiu
- Prasmė – kodėl ši situacija svarbi žmonėms ar aplinkai
- Žinutė – ką istorija turėtų perteikti auditorijai

Pavyzdys:

Faktas: „Upė netoli miesto yra užteršta“

Prasmė: „Tarša daro poveikį sveikatai ir ekosistemoms“

Žinutė: „Maži veiksmai gali apsaugoti bendrą aplinką“

Ši supaprastinta struktūra padeda dalyviams sutelkti dėmesį į esminę informaciją ir nepasimesti.

3. SIŪLAMOS VEIKLOS

Veikla 1 – Pagrindinės informacijos apie iššūkį nustatymas

Trukmė: 15 min

Dalyviai grįžta prie 1 [sekcijoje](#) apibrėžto klimato kaitos uždavinio.

Užduotis:

- Nustatykite 2–3 pagrindinius faktus, susijusius su situacija.
- Pasirinkite tik tą informaciją, kuri padeda suprasti problemą.

Mokytojai padeda dalyviams supaprastinti sudėtingą informaciją.

2 užduotis – Nuo fakto iki prasmės

Trukmė: 20 min

Dalyviai apmąsto, kodėl pasirinkti faktai yra svarbūs.

Pagrindiniai klausimai:

- Kodėl ši situacija yra problema?
- Kas patiria klimato kaitos poveikį?
- Kokios yra pasekmės?

Dalyviai išreiškia prasmę naudodami paprastus sakinius arba raktinius žodžius.

Dėmesys: poveikio supratimui.

3 užduotis – Šviečiamosios žinutės kūrimas

Trukmė: 15 min

Dalyviai paverčia prasmę trumpu pranešimu - žinute, susijusia su istorija.

Užduotis:

- Parašykite vieną paprastą sakinį, kuris išreiškia tai, ką istorija turėtų perteikti

Pavyzdžiai:

„Saugodami gamtą, saugome žmones“

„Kiekvienas veiksmas turi pasekmių“

„Bendradarbiaudami galime išspręsti aplinkos problemas“

Žinutė turėtų būti:

- Trumpa
- Aiški
- Lengvai įsimenama

4 užduotis – Žinutės dalijimasis ir tobulinimas

Trukmė: 10 min

Dalyviai pristato savo žinutę.

Atsiliepimų klausimai:

- Ar žinutė aiški ir lengvai suprantama?
- Ar ji susijusi su pradine klimato problema?
- Ar ji gali būti istorijos pagrindu?

Tikslas – patobulinti aiškumą ir aktualumą.

4. SKAITMENINIŲ ĮRANKIŲ RINKINYS SEKAI REALIZUOTI

Ši seka gali apimti neprivalomus skaitmeninius įrankius, padedančius organizuoti ir vizualizuoti idėjas ([Canva](#); [Vectr](#)). Pedagogai techninių patarimų gali ieškoti [5-ajame vadove](#).

5. KAIP TAIKYTI ŠIAS VEIKLAS FORMALIOJE IR NEFORMALIOJE APLINKOJE

Formaliojo švietimo kontekstas (pvz., mokykla)

- Integravimas į aplinkosaugos ugdymą arba kalbos pamokas
- Vadovaujami pratimai, skirti informacijai apibendrinti ir interpretuoti.

Formalusis ir neformalusis/savaiminio mokymosi kontekstas (darbas jaunimo organizacijose, bendruomenės aplinka)

- Grupinės diskusijos apie vietos aplinkos problemas
- Kūrybiniai užsiėmimai, skirti prasmės kūrimui ir žinučių formavimui

6. PRITAIKYMAS MOKINIAMS SU SPECIFINIAIS MOKYMOSI SUTRIKIMAIŠ

- Naudokite supaprastintus ir struktūrizuotus šablonus (Faktas -> Prasmė -> Žinutė)
- Leiskite naudoti paveikslėlius, piktogramas ar raktinius žodžius vietoj viso teksto
- Pateikite pavyzdžius kiekvienam žingsniui
- Naudokite trumpas instrukcijas ir kartokite pagrindines sąvokas
- Skatinkite darbą poromis ar grupėmis
- Suteikite papildomo laiko informacijos apdorojimui

7. SUSIJUSI MOKYMO MEDŽIAGA

- [2 Pamoka – Pradžia: kaip naudotis išteklių rinkiniu](#)
- [3 Pamoka – Įtraukiančių pasakojimų apie klimatą kūrimas](#)
- [5 Pamoka – Skaitmeninių ir multimedijos priemonių naudojimas pasakojimams kurti](#)